

Muistipolku: terveyden edistäminen & tarpeita vastaavat palvelut

Päivi Topo

Vanhusasiavaltuutettu

riippumaton ja itsenäinen viranomainen, joka edistää ikääntyneiden ihmisten asemaa ja oikeuksia.

**VAIKUTTAVIA
KEINOJA
SILLOINKIN, KUN
MUISTISAIRAUS
ON TODETTU!**

Terveydenedistämällä muistisairauden riskiä alas ²

- Toimintakyvyltään heikentyneiden iäkkäiden liikunta: Voimaa vanhuuteen ohjelman laajentaminen
- Ruokailutottumuksiin neuvontaa & yhdessä ruokailua
- Elinikäiseen oppimiseen helppoja tilaisuuksia
- Kansansairauksien varhainen toteaminen & hoito

SOSIAALIPALVELUT,
JÄRJESTÖJEN TUKI,
LÄHEISET,
**MUISTIYSTÄVÄLLINEN
YHTEISKUNTA**
TERVEYSPALVELUT

Palveluiden mosaiikki: syntykö niistä muistisairautta sairastavalle hyvä polku?

- Yhteydenpito muihin, laskut, kodin ylläpito, puhtaus ja ruoka, harrastukset, asiointi, liikenne yms. = elämän jatkuvuus
- Sairauden hoito

Kipukohtia palvelupolulla ^{1/2}

1. Ei omaisia - kuka auttaa palveluiden hankinnassa?
- Enemmän etsivää vanhustyötä

2. Turvattomana yksin kotona kotihoidosta huolimatta, kun muistisairaus edennyt ja myös monia muita rinnakkaissairauksia, vakavia liikkumisongelmia tai heikentynyt näkö tai kuulo.

3. Ympäri vuorokautisen hoidon tarve todettu, mutta hoivapaikkojen puutteen vuoksi sitä joutuu odottamaan kuukausia.

- Lisää ympärivuorokautista tukea & hoivaa

Vanhusasiavaltuutettu

Kipukohtia palvelupolulla ^{2/2}

4. Edunvalvontavaltuutuksen käsittelyssä Digi- ja väestövirastossa kestää nyt yli 6 kk, käytännössä tätäkin selvästi pidempään.

- Tarvitaan lisäresursseja nopeasti!

5. Muistisairautta sairastavien itsemääräämisen toteuttamisessa suuria ongelmia ja epäselvyyttä. Esimerkkejä:

- Ei saa hoivakotipaikkaa omasta toiveesta ja suuresta palveluntarpeesta huolimatta
- Liikkumisen yms. rajoitukset hoivan piirissä
- Asioinnin ongelmat (pankki, sote)

Lainsäädännön kehittämistä ja lisäresursseja tarvitaan, jotta hyvä muistipolku mahdollinen

- Oikeus turvalliseen elämään ja riittäviin palveluihin taattava paremmin (Sosiaalihuoltolaki, Vanhuspalvelulaki)
- Itsemääräämisoikeuslaki nopeasti eteenpäin
- Vammaispalvelulakiin oikeus vammaispalveluihin myös muistisairaille.

Muistisairautta sairastavat mukaan palvelupolun rakentajiksi

Näin ku ihmistä pitää riisua täältä lähtiessä, niin tää (muistisairaus) riisuu niin totaalisesti. Tulee, tuntee todellaki että ittesä pienentää, et ei oo mitään minussa itessäni ei tietoa, ei taitoa, ei jaksamista, ei osaamista, vaan kaikki täytyy saada toisilta lahjana ja palveluna. Ei voi millään sanoa, että kyllä minäki tästä nyt jotain tiedän.

(Keskustelu 10.2.2011)

Virkola E (2014) Toimijuutta, refleksiivisyyttä ja neuvotteluja – muistisairaus yksinasuvan naisen arjessa

Kiitos!

vanhusasia@oikeus.fi

Twitter: @vanhusasia

Facebook: vanhusasiavaltuutettu